

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Esplanadestraat

Oostende, West-Vlaanderen

2024B83

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een bedrijvengebouw in Oostende, West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 4700 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan deels in een zone bestemd als militaire gebieden en deels in een zone bestemd als milieubelastende industrieën. Het plangebied situeert zich deels binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Oostende. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 100 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 300 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie en aansluitend landschappelijk bodemonderzoek op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024B83	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 49778	Y ₁ : 213943
	X ₂ : 49936	Y ₂ : 214056
KADASTER	Oostende Afdeling 2, Sectie D, Nummers 564T, 564S, 840H, 564b2, 564a2, 564r	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Esplanadestraat te Oostende. Het plangebied is in totaal 4700 m² groot en is integraal verhard en wordt van noord naar zuid doorsneden door de Esplanadestraat.

Het onderzoeksgebied is gelegen langs de havengeul van Oostende, net ten westen van de Spuikom, in de Voorhaven. Op de Quartairgeologische kaart is te zien dat het terrein gelegen is op de rand van een grote inbraakgeul waarbij het profiel bestaat uit geulafzettingen van het Holoceen. Langs de noordelijke rand geeft de Quartairgeologische kaart een profiel weer waarbij de top bestaat uit wadafzettingen, deze dekken geulafzettingen af van het Weichseliaan. De bodemkaart geeft geen informatie weer met betrekking tot de bodemopbouw en bewaringskansen. Op een deel van het terrein werd echter reeds een vlakdekkende opgraving uitgevoerd in de vorm van een werfbegeleiding, tevens werden er reeds saneringswerken uitgevoerd. Hierbij werd een sterk verrommelde en opgehoogde bodem waargenomen. Deze ophogingspakketten bereiken een diepte van ca. 3 m onder het bestaande maaiveld. Hieronder werd geen bodemontwikkeling meer waargenomen. Op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken op een deel van het plangebied wordt de kans zeer reëel ingeschat dat dit ook het geval is op het nog niet onderzochte deel van het terrein.

Op het cartografische materiaal is te zien dat het plangebied zich ten oosten van het historische centrum van Oostende bevindt, aan de overzijde van de havengeul. Op de Ferrariskaart is te zien dat zich ter hoogte van het onderzoeksgebied een kleine bewoningskern bevindt. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is te zien hoe deze uitbreidt langsheen de havengeul. Tijdens de ontwikkeling van de Oostendse haveninfrastructuur moet deze bewoning wijken voor industrie. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein doorheen de voorbije decennia wordt bebouwd en verhard, infrastructuur wordt gesloopt en opnieuw wordt bebouwd. Uit het onderzoek dat reeds is uitgevoerd ter hoogte van het plangebied is gebleken dat dit reeds een vernietigende impact heeft gehad op het bodemarchief.

Binnen de grenzen van het plangebied werd op het oostelijke deel reeds een werfbegeleiding uitgevoerd. Het vermoeden bestond dat ter hoogte van het plangebied nog restanten van een Duitse Schnellboot-basis uit WOII bewaard konden zijn. Hierbij werd vastgesteld dat het terrein een verstoord en sterk opgehoogd profiel heeft. Deze relatief recente ophogingspakketten bereiken een diepte die zeker tot 3 m onder het maaiveld reikt. In de ruimere omgeving betreffen de gekende waarden voornamelijk restanten van de stadsversterkingen uit de vroegmoderne periode. In Oostende wordt op regelmatige basis ook nog relictten aangetroffen van het Beleg van Oostende in het begin van de 17^e eeuw waaronder ook een groot aantal begravingen. Naast deze oudere restanten moet langsheen de Belgische kustlijn rekening gehouden te worden met kustverdediging langs de belangrijke havens uit WOI. Elementen van deze oudere kustverdediging worden tijdens WOII geïncorporeerd in de Atlantikwal. Deze linie vormt een aaneenschakeling van meer of minder versterkte steunpunten langsheen de kustlijn van de Atlantische oceaan. Naast defensieve structuren langs de kustlijn bestond de Atlantikwall evenzeer uit ondersteunende structuren zoals troepenverblijven, commandobunkers, radarinstallaties en luchtafweer in het achterland.

Op basis van de beschikbare gegevens wordt de kans op enige kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek ter hoogte van het plangebied als zeer beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen aan de Esplanadestraat te Oostende worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. De waarnemingen tijdens de reeds uitgevoerde werfopvolging binnen de grenzen van het plangebied wijzen op een sterk verstoord en opgehoogd terrein. Er is geen enkel argument om aan te nemen dat dit niet het geval zou zijn op het nog niet onderzochte deel. De kans dat verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, nog zou leiden tot enige kenniswinst is zo goed als onbestaand. Vanwege dit complete gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als volkomen zinloos ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

